מי שאמר פרק רביעי נזיר

בזמן שהן סתומין. כדתנן בשילהי מתני': **פ"ל.** ואם כבש יציא קרבנו בקרבנו יוצא כו'. ואית דדרשי ליה מקרבנו קמא: **מן הקלה על הקלה.** משבועת העדות לשבועת הפקדון או לשבועת **החמורה על החמורה.** מחלב לדם מחייבי מיתות לחייבי כריתות בשוגג: **שכן אם הפרים בהמה על החלב.** שאכל בשוגג והביאה על הדם שאכל בשוגג: **שהרי לא מעל.** לפי שהוא קדושת הגוף ואי אפשר לו להוציאה לחולין ליכך לא כיפר וכדאמרי' בפרק [בתרא] דכריתות[ד] דכיון דלא מצי מעייל כפורי נמי לא מכפר: [ג]**שהרי מעל וכפר.** דכיון דלקח בהן חטאת אחר שלא הופרש נשמן הוה ליה כמפיק להו לחולין ומעל וכיון דמעל בו אמרי' וכפר דהוא קרבן מעלין: **פ"ל.** וכפר עליו הכהן [ו]על חטאתו דלעולם לא כפר עד שיהא קרבנו לשום חטאו שא"פ שמעל לא כיפר [ז] שהרי מעל במעות. כל דבר שיצא לחולין אית ביה מעילה והוציל דאית ביה מעילה כיפר: **קפני מיכה בכסף.** שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו מאי טעמא לאו משום דכמפורשת דמיא מאי לאו אפי' בעלת מום: **מאי איריא דתני.** יוצא במעות שהפרים כו':

מתני' נאשם מגולח. שאינה שותה יין: **גמ' דמי ר"פ.** כיון דתגלחת מעכבתה שלא לשתות יין כדאמרינן בפרק ג' מיין (לקמן דף מו.) ואחר ישתה המזיד יין [ח] אחר מעשים טובן דברי ר"מ הילכך כיון דלא גילחה אסורה ביין והוה לה ניוול דכתיב (זכריה ט) ומירוש יעוב בתולות הילך מני מפר אע"פ שמזרקו עליה כל הדמים: ולתנא

בזמן שהן סתומין ולא בזמן שהן מפורשין ת"ל [י]קרבנו בקרבנו הוא יוצא [יא]ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא במעות שהפריש [יב] **אפי'** מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו מן הקלה על החמורה מן החמורה על הקלה ת"ל [יג]קרבנו על חטאתו עד שיהא קרבנו לשום [יד] חטאו יכול לא יצא בבהמה שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה [טו] אפי' מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה שכן אם הפריש בהמה על החלב והביא על הדם או על הדם והביא על החלב [טז]שהרי לא מעל ולא כיפר אבל יוצא במעות שהפריש לעצמו מן הקלה לקלה ומן החמורה לחמורה מן החמורה לקלה ומן הקלה לחמורה שכן אם הפריש לעצמו מעות [יז] מן החלב והביא על הדם על הדם והביא על החלב [יח]שהרי מעל וכיפר ת"ל על חטאתו [יט]עד שיהא קרבנו לשם חטאו קתני מיהת בהמה מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום מאי כסתומה דמיא מאי איריא דקתני מעות שהפריש אביו ליתני בעלת מום הכי נמי דלמאי חזיא לדמי דמי היינו מעות: **מתני'** נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר ר"ע אומר [כ]אפילו נשחטה עליה אחת מכל הבהמות אינו יכול להפר בד"א בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מנוולת רבי

(כא**מאיר**) אומר אף בתגלחת הטהרה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מגלחת: **גמ' מתני'** דלא כר' אליעזר דאי ר"א [כב]האמר תגלחת מעכבת וכיון דלא גילחה אסירה בחמרא וכיון דאית לה ניוול מצי מיפר [כג](ובהא פליגי) תנא

שהרי לא מעל. בשוגג אם שגג והקריב קרבן[1] על הדם קרבן של חלב דאכתי בקדושתייהו קאי כיון דבהמה קדושה קדושת הגוף ולא נפק לחולין בהכי כיון[2] שלא נהנה ממנה לא כיפר במזיד דלא עשה כלום שאינו יכול להתכפר בקרבן של דס[3] כלל ד] לא מעל אם עשה [כד](כו) בשוגג הוחיל ואינו מוציאו מרשות הקדש אלא מהקדש זה להקדש אחר ומתוך שלא מעל לא כיפר והכי מפרש ליה בפרק בתרא דכריתות (דף מז:) ואתרי[4] שאנו רואין בשוגג דלא [כה]כיפר דין הוא כשנתכוון לעקר מטאת חלב ולעשות[5] מטאת דם דלא כיפר [ה]: **על חטאתו.** וכפר[6] הכהן על מטאתו בנכנסה דימיד כתיב אלמא דנמזיד אינו יכול לשנות אפי' במעות וכן תניא בתוספתא דכריתות [פ"ד] הפרים מעות לחטאת חלב והביאום על חטאת דם לחטאת דם והביאום לחטאת חלב בשוגג מעל לפיכך לא כיפר במזיד לא מעל לפיכך לא כיפר [אלמא] במזיד אף במעות לא כיפר וכ"ש בהמה דלא מצי משנה [ו] ולפי' זו התוספתא אמאי דנסיבא קרא אחריתא על חטאתו ולא פסוק לאשון שדרש כנר: [ז] ה"ג שהרי מעל וכפר שהמעות אין בהם קדושת הגוף ויוצאין מקדושתן בקל וכשמשנה אותו לקרבן אחר נפקי המעות לחולין והרי הן חולין ביד מוכר הבהמה דאי לא נפקא לחולין לא מעל ולכך נמי כפר בשוגג ולכך במזיד נמי נימא דכפר הואיל ושייך בהו שנוי [ח] בשוגג אמר ומעל וכיפר ולא במזיד ומיהו אי לא הוה ילפי' [קרא ה"ל] מזיד וכפר[7] אע"ג שדרשנו [ט] וכפר על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו תרתי שמעינן מיניה כדאמרינן בעלמא (ניטין דף נב.) אתם ולא שותפין אתם ולא אפוטרופסים אתם ולא התורם את שאינו שלו וכולהון דרשינן מחד אתם: **קתני** מיהא. לעיל דאינו מגלח על בהמת אביו אמאי לאו אפילו בעלת מום אלמא כמפורשין דמיין דאי כסתומין לגלח כמו על מעות סתומין ומדאי הילכתא דה"ה לענין אותה ההלכה נתקבלה[8] דמעות סתומין יפלו לנדבה נימא דוקא מעות ולא בהמה ואפילו בעלת מום וליכא למידחי דהא דקתני לעיל דאינו מגלח על בהמת אביו היינו במפורשין דאם כן היכי מסיק אבל יוצא במעות אביו שהרי מגלח על מעות דאביו והא אין מגלח אלא על מעות סתומין של אביו כדקתני בהדיא במתניתין (לקמן דף ג.): **לא** תשים. עליהם אינו מגלח דהויא כמפורשים: **נזרק** עליה אחד מן הדמים. כגון שגמרה זריקת בעהרה והביאה קרבנות זריקות טהרה שהן ג' בהמות בכשר לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים ונזרק עליה אחד מן הדמים חטאת או עולה או שלמים אינו יכול להפר נדרה לענין שלא תצטרך לגלח והביא אחר קרבנות לפי שאין כאן עוד עינוי נפש דביון מותרת ואי משום שלריכה לגלח [ט]ומעו עליה אשה מתגלחת אפשר לה בפחות נכרית הכי מפרש בגמרא אבל אי לא נזרק הדם עדיין דאסורה [ביון] מיקרי שפיר עינוי נפש אע"ג דלא מיתקרא אלא שעתא פורתא: **רבי** עקיבא אומר אפילו נשחט. ולא נזרק הדם אינו יכול להפר בגמרא מפרש משום הפסד קדשים ומסיק בגמרא כשנשחטה החטאת אשם יפר לה נמצאת בהמה זו תלא לבית השריפה שהיא לריכה לחטאת וגם לא יוכל לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה יש להתפקק אם היפר לה אם מופר או שמא יש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה: **בד"א.** שאינו יכול להפר אחר שנזרק אחד מן הדמים בתגלחת טהרה כדפי' שגמרה זריקות בטהרה אבל בתגלחת טומאה כגון שנטמאת בזריקותה והביאה קרבנותיה בטומאה[9] אע"פ שנזרקו דמים יכול להפר מפני שאפשר לומר לה אי אפשי באשה מנוולת כלומר שהיא לריכה לחנות מעתה זריקות טהרה ומאסר ביין ויש כאן עינוי נפש וה"ל בגמרא מלינו לשון ניוול שר"ל עינוי וקשה ליישנא (דעינוי) דאי אפשי דהוי ליה למימר משום עינוי וא"ל דקאי אדר"ע דקאמר שנשחטה[10] אחת מן הבהמות אינו יכול להפר מפני שאפשר [ו] [לבוא] להפסד קדשים אע"ג דאסורה ביין עד שישחטו שאר הבהמות וזיקוק דמן ויש כאן עינוי נפש פורתא בשביל ההוא פורתא אינו יכול להפר בשביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עינוי נפש גדול שסותרת ונבוי למימני זריקות אחרת [מודה] שיכול לומר לה אי אפשי [בעינוי] גדול א"ל משום דר"מ קאמר אלא ליישנא אי איפשי קאמר מ"ק נמי אי אפשי כאשה מגלחת. שלריכה לגלח בסוף זריקות טהרה כדכתיב בהדיא ולא"ק אפשר בפאה נכרית הכי מפרש בגמרא: **תגלחת** מעכבת. מלשתות ביין: וכיון דאי לא גילחה אסורה ואית לה ניוול. פי' לער עינוי נפש שלריכה להיות מעונה מן היין עד שתגלח מצי מיפר בענבר ההיא שעתא פורתא דאסירה ביין:

משוש

שצריכה לחזור ולמנות נזי' טהרה: ויכול לומר אי אפשי באשה מנוולת. פי' מענוה ומנרעה משתיית יין: ור"מ אומר דאף בתגלחת הטהרה יפר משום דגלות לאשה נוול ויפר כדי שלא תצטרך להתנוול בגלות. וגי"ל דאפי' נזרק [עליה] כל הדמים מיפר כל זמן שלא גלחה:

מסורת הש"ס

א) [ס"א ל"ג וכן בתוס' פ"ב ליתא], ב) לקמן דף מז., ג) ס"א ל"ג, ד) [דף מ:], ה) [במדבר ו'], ו) ל"ל כן, ז) נר' ל"מ דלא מעל, ח) כ"א וגמ"ק.

נוסחת הריב"ן

ל) קמא: כ) [שהרי מעל וכיפר) ליתא בכ"י: ג) מתעלתו:

הגהות הב"ח

(ל) גמ' נמשות שהפרים אביו אפילו מן הקלה: (מ) שם קרבנו לשום חטאתו יכול לא יצא בבהמה שהפרים לעצמו אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה או מן הקלה:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) גמ' אי מן החמורה על החמורה אפי'. תיבת אפי' נמחק מכאן ומקומו בתר שהפרים לעצמו: ב) שם לעצמו מעות מן. תיבת מן נמחק וכ"כ על: ג) רש"י ד"ה ת"ל וכפר וכו' שהרי מעל וכו' עד סופו. כ"כ כל שהרי מעל וכו' עד סופו זה נמחק לענ"ד: ד) תוס' ד"ה שהרי וכו' בקרבן של דם כלל. כ"כ כאן הס"ד ואח"כ תה"ד הגה"ה לא מעל. ת"מ: ה) באו"ד ולעשות חטאת דם דלא כיפר. כ"כ כאן אייך היה מדקדק הר"ם הגאמר לעיל דף כז ע"ב בד"ה שהרי: ו) ד"ה על חטאתו וכו' ולפירוש זו התוספתא. כ"ב לפירוש אלו התוס'. כן כתב מהם אחד על דברי תוס' אלו. ת"מ: ז) ד"ה ה"ג שהרי מעל וכפר. נמחק ה"ג וכ"ב הגה"ה בל"ל. ת"מ: ח) באו"ד האיל ואייך בהו שני קמ"ל כל"ל לענ"ד: ט) באו"ד אע"ג שדרשנו וכפר. תי' וכפר נמחק. וכ"ב כנר. ת"מ יעי"ש: י) ד"ה בד"א וכו' אינו יכול להפר דמפני שאפשר לבוא להפסד. תיבות שאפשר לבוא וכלמ"ד מן להפסד נמחק:

הגהות התוספות

1. תיבת קרבן נמחק. 2. מל"ל וכיון. 3. ל"ל בקרבן של חלב על דם כלל. 4. ל"ל דאתרי. 5. ל"ל ולעשותו. 6. ל"ל וכיפר עליו. 7. ל"ל מזיד ומי כיפר ולא"ג כו'. 8. ל"ל דנתקבלה. 9. ל"ל קרבנות טומאה. 10. ל"ל משנשחטה.

עין משפט נר מצוה

מה א (מיי' פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל"מ) [מיי' פ"ג מהל' שגגות הל' ב]:

מו ב מיי' פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' ו ופ"ד מהל' מעילה הל"ה:

מז ג ד מיי' פ"ד מהל' מעילה הל"ה [ע"ש בכ"מ]:

מח ה מיי' פ"ד מהל' מזיקין הל' ח:

תורה אור השלם

1. וְאִם כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה תְּמִימָה יַקְרִיבֶנָּה: ויקרא ד לב
2. אוֹ הוֹדַע אֵלַיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

מוסף רש"י

בזמן שהן סתומין. שלא פירש אלו לקנות מעות ואלו לקנות עולה (בריתות כז:). שהרי מעל. שכולם מעות הקדש לחולין, דפיגו לנכר אחר (שם).

פי' הרא"ש

ת"ל על חטאתו דכתיב קרבנו על חטאתו בפ' שעירה כתיב והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו: לא מעל ולא כיפר לא מעל בעושה כן בשוגג דאין מעילה אלא במשנה מרשות הקדש לרשות הדיוט בשוגג. והכא מהקדש להקדש קא משני ולא מעל הלכך לא כפר דלא יצא הקרבן מחזקתו. וכיון דבשוגג לא כפר דין הוא נמי במחברין לעקור חטאת חלב ולעשותו חטאת דם דלא כיפר: שהרי מעל וכיפר. שהמעות אין בהם קדושת הגוף כשנתנן לקנות בהם בהמה לצורך קרבן אחר יצאו לחולין הילכך כיפר: תלמוד לומר על חטאתו [בשעירת עזים] לא כתיב אלא חד דומנא על חטאתו. אבל גבי בשבה כתי' יביא קרבנו לחטאת. וכתיב בסוף הפרשה וכפר עליו הכהן על חטאתו: קתני מיהת בהמה. שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו: [מתני'] נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר שלאחר זריקת אחד מהדמים היא מותרת ביין ולישנא למתים וליכא תו עינוי נפש הלכך לא מצי מפר. ור"ע סבר שאפי' שנשחט ולא נזרק אינו יכול להפר ומפרש בגמ' משום הפסד קדשים מ"מ אם הפיר מופר. ומי' משמע אינו יכול להפר דר"ע כמר אינו יכול להפר דת"ק. ותימה הוא דאם נטמאת שהביא קרבן טומאה: בד"א בתגלחת טהרה. דהוי סוף נזירותה אבל תגלחת טומאה יפר.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com